

SLOVENSKI

Poročevalec

Izdaja časopisno založniško podjetje "Ljubljana" tiskarna "Slov. poročevalca" / Uredništvo: Ljubljana, Tomšičeva ulica 5, telefon 23-522 do 23-526 / Uprava: Ljubljana, Tomšičeva ulica 5, telefon 23-522 do 23-526 / Oglasi oddelček: Ljubljana, Kardeljeva ulica 6, telefon 21-596, za ljubljanske naročnike 20-463, za zunanje 21-532 / Poštni predal 29 / Tekoči račun Narodne banke 601-T-163 / Mesečna naročnina 200 din

Pred prvim izseljenskim tednom

V dneh od 15. do 22. avgusta letos bo v vsej Jugoslaviji izseljenski teden, prva prirediteljstva vrste od osvoboditve sem. V teh dneh bodo v Sloveniji številna predavanja o izseljenci, in to v radiu, na ljudskih univerzah, v organizacijah Socialistične zveze in pod. Prav tako bodo odkrili spominsko ploščo na rojstni hiši našega znamenitega rojaka Luja Adamiča. V Ljubljani sami bo tudi velik koncert, na katerem bodo poleg domačih umetniških ansamblov nastopili še nekateri umetniki-izseljenci. Ob zaključku tedna bo v Zagrebu 22. avgusta centralna prireditev za vse izseljence, ki bodo tedaj v domovini, za njihove svojce, znanca in prijatelje.

Kakšen namen in smoter ima letošnji prvi izseljenski teden? V državah Severne in Južne Amerike, v Kanadi, Avstraliji, Franciji, Nemčiji, Belgiji, Nizozemski in drugod živi še okoli 350.000 naših rojakov. Večina je zapustila rodni kraj še pred prvo svetovno vojno, manjši del, ki se je izselil predvsem v Francijo, Belgijo in Nizozemsko, pa med obema vojnoma. Ti rojaki, ki so odhajali v tujino kot žrtve naše nekdanje socialne in nacionalne odvisnosti in podrejenosti, so se skozi desetletja v državah, kamor so se doselili, živeli in udomachili. Vendar zvez z rojstnimi, »stariimi« kraji niso pretrgali. To dokazuje živ stik, ki so ga ohranili s svojimi sorodniki in znanci. Nesporna resnica je, da so ti rojaki s svojimi težko pritrjenimi zasluzki omejevali v preteklosti bodo in rešili marsikateri kmečki dom propada v času, ko se naše ljudstvo ni moglo gospodarsko razvijati in napredovati, ko je po vaseh pel boben davkarjev, odvetočnikov, bank in hranilnic.

Pa ne samo to. Značaj povezanosti izseljencev s svojo staro domovino je bil že v preteklosti in postaja zlasti sedaj mnogo širši. Spominimo se samo vloge in stališča naših rojakov v Ameriki v času aleksandrovskih diktature, ko so prav ti opozarjali demokratično javnost na nastopajoče pojave fašizma v Jugoslaviji. Ali pa deleža, ki so ga imeli zopet naši rojaki v času narodnoosvobodilnega boja, ko so bili med prvimi državljani ZDA, ki so storili največ, da je prodrla in tamkajšnja demokratična javnost resnica o nosilcih antifašističnega in osvobodilnega boja v Jugoslaviji. In zopet po vojni; porušeni in opuščeni domovini so nudili organizirano materialno pomoč pravi tisti ljudje, ki so pozneje vidno podpirali napore naše mlade države, da bi v okviru svojih meja združila lastno narodnostno ozemlje. Ter dalje v letu 1948 in naprej: ali niso bili prav naši rojaki v tujini tisti, ki so nemalo prispevali k temu, da se je demokratična javnost v posameznih deželah lahko hitro prepričala, da je ogrožena neodvisnost naše države, da smo izpostavljeni agresiji in da sta to bistvena elementa navedenega odpora proti pritisku z vzhoda, pa ničesar drugega?

Nesporne in vsestranske povezanosti izseljencev z domačimi kraji in domovino svojih očetov pa ne bi mogli v ničemer istovetiti s kakršnimikoli nacionalističnimi ali podobnimi pojmovanji. Nasprotno. Naši rojaki so bili kot državljani držav, v katerih so se udomachili, v času druge svetovne vojne n. pr. dobri vojaki v zaveznikijskih armadah, v Franciji nekateri celo vidni voditelji v odporniškem gibanju itd. Tudi seer zavzemajo prenekatere v upravnem, političnem, gospodarskem in kulturnem življenju svojih novih domov in pomembna mesta. In vendar zaradi povezanosti s svojo nekdanjo domovino ne morejo priti in ne prihajajo nikdar v nasprotje z interesi svoje nove domovine. Zakaj? Predvsem zaradi tega, ker koristi njihova dejavnost večjemu poznavanju in razumevanju, s tem pa tudi sodelovanju med narodi. Zato lahko rečemo, kot je dejal ob neki priložnosti Borja Kraigher, da predstavljajo naši izseljenci enega važnih mostov za razbijanje blokade med narodi drugih držav. In ta most je treba krepiti, utrjevati in negovati. Preko njega seznanjajo naši rojaki tujino z načeli zunanje politike nove Jugoslavije. Ta načela pa so predvsem napor za ohranitev miru, za svobodo, neodvisnost in enakopravnost malih in velikih na-

rodov in držav, za nevmešavanje v notranji razvoj drugih držav, za mirno reševanje spornih mednarodnih vprašanj, za gospodarsko in kulturno pomoč zaostalim državam, za sporazumevanje in sodelovanje med narodi in državami v okviru OZN. Ali morejo biti taka načela nasprotna koristim in svobodi drugih narodov? Ali pa principi naše notranje politike, ki temelji na enakopravnosti narodov, enakih pravicah narodnih manjšin, na popolni enakopravnosti državljanov brez razlike na spol, vero in narodnost, na svobodi vesti, tiska in združevanja, na pravici do dela, samopraviljanju proizvajalcev in družbenega upravljanja v komunah, prosveti, zdravstvu in socialnem skrbstvu? Razumevanje teh načel in njihovo pojanje pravice prav tako ne more priti navzkriž s koristimi in napredkom drugih narodov.

Diktatorski in protiljudski režimi stare Jugoslavije so hoteli izkoristiti ekonomsko emigracijo v tujini za svojo agenturo, ki naj bi prikrivala pred demokratično svetovno javnostjo njihova protiljudska dejanja nad lastnimi narodi. Zal so še danes države, ki izrabljajo svoje zemlje v drugih državah, da preko njih izvajajo pritisk in dobivajo pristaje za svoje osvajaalne načrte.

Novi Jugoslaviji take postojanke niso potrebne in se jim je vedno odrekala. Nam gre

predvsem za sodelovanje z vsemi demokratičnimi in poštenimi ljudmi, za to, da bodo naši rojaki na tujem razumeli pot, ki vodi jugoslovanske narode k notranjemu napredku in utrjevanju njihove svobode, enakopravnosti in neodvisnosti. In v kolikor bolj bodo to spoznali, toliko več bodo lahko doprinesli k splošnemu razumevanju in sodelovanju med narodi, kakor tudi k splošnemu napredku.

V tej zvezi je treba povedati še tole: Jugoslavija si je priborila s svojo politiko izreden ugled v svetu. Naša država uspešno sodeluje z vsemi državami, ki spoštujejo načela neodvisnosti in enakopravnosti. Razumljivo je, da vzbuja tak položaj veliko zanimanje in simpatije demokratične svetovne javnosti za našo državo. Se bolj razumljivo je, da postaja bolj simpatije in zanimanje naših rojakov v tujini posebno velike. Bilo bi zato nasprotno načelu širokega sodelovanja, če bi mi doma ali zunaj kakorkoli ožili vrste prijateljev nove Jugoslavije med izseljenci. Pri tem se omejujemo le od tistega dela politične emigracije povojnih let, ki je odgovoren za zločine proti našemu ljudstvu v času NOB.

Izseljenski teden naj bi bil torej oblika, preko katere bomo te in take zveze z izseljenci poglobili, razširili in utrdili. Ra-

Začetek proslave 85-letnice jeseniške železarnice in Dneva vstaje na Jesenicah

Pred 13. leti — v noči med 31. julijem in 1. avgustom 1941 — so borci 1. Cankarjeve čete minirali cestni most v Mostah pri Zirovnici. Nekaj ur kasneje so Nemci napadli taborišče Cankarjeve čete na Obrancih na Možakliji, kjer je ostalo samo nekaj članov čete. V borbi na Obrancih sta tega dne padli prvi žrtvi, ki jih je slovensko ljudstvo dalo v svoji obojstranski borbi proti okupatorju — mlada komunista Ferdo Koren in Viktor Arzenšek.

V spomin na ta dan je mesto Jesenice izbralo 1. avgusta kot svoj praznik ljudske vstaje. Je šest razstav, ki prikazujejo proizvodno železarno, urbanistični razvoj Jesenic, delo jeseniških likovnih umetnikov-amarterjev, ki ni povprečne kakovosti, razvoj športa na Jesenicah, obrtnišvo in delavsko gibanje ter udeležbo jeseniških kovinarjev v narodnoosvobodilni vojni. Vse razstave so zelo skrbno pripravljene in lepo urejene, vendar pa mi je največ zanimanja zbudilo nekaj slik: dve mali fotografiji, ki kažejo stavkovni odbor na Javorniku 1904 in na Savi leta 1910, ter tri velike fotografije, ki prikazujejo velike dogodke po osvoboditvi na Jesenicah: obisk maršala Tita leta 1946, otvoritve valjarne »2400« na Javorniku 1949 in prevzem železarne v delavsko samoupravljanje 20. avgusta 1951.

Gasilski dom jeseniške železarne na Senožetih, katerega ključke je opoldne generalni direktor železarne tov. Viktor Ropret svečano izročil poveljniku tovarniške gasilske čete Gregorju Novaku, je nedvomno eden najlepših v LR Sloveniji, če ne celo v vsej Jugoslaviji. Tovarniško gasilsko četo, ki šteje 75 mož, je ob tej priložnosti pozdravil tudi ljudski poslanec zveznega zbora proizvajalcev tov. Franc Arh. Najstarejši članov gasilske čete so podelili diplome za njihovo dolgoletno požarovalno delo.

Popoldne ob treh bi se morale začeti na športnem igrišču pod Mežakljo medobratne športne tekme, ki pa so bile zaradi slabega vremena odložene. Današnji spored proslave 85-letnice obstoja jeseniške železarne in Dneva ljudske vstaje mesta Jesenic je bil zaključen ob 8.30 s slavnostno akademijo. M. P.

Sestanek o hidravliki na Jadranu

Split, 30. julija. Danes je končal v Splitu delo drugi jugoslovanski sestanek o problemih hidravlike na Jadranu. Konferenci je prisostvovalo 52 delegatov in jo je organiziral hi-topografski inštitut Jugoslovanske vojne mornarice. Delegati so prišli na konferenco in 22 specializiranih ustanov in podjetij ter fakultet iz naše države. Na sestanku so proučevali vprašanja fizičnega celovanja morja in sprejeli zaključke, ki bodo koordinirano delo.

Balkanski sporazum bi bil male vrednosti, če bi bil podrejen Atlantskemu paktu

Beograd, 30. julija. (Od našega dopisnika). »Po našem mnenju« — je rekel načelnik oddelka za informacije državnega sekretariata za zunanje zadeve tovariš Branko Drašković na današnji tiskovni konferenci za domače in tuje novinarje — »bi bil balkanski sporazum male vrednosti, če bi bil podrejen Atlantskemu paktu«, ko je odgovarjal na vprašanja nekega domačega novinarja o pisanju tujega tiska, da je Balkanska zveza podrejena organizacija Atlantskega pakta. Nekdo od domačih novinarjev se je zanimal, če bo na blejski konferenci ministrov za zunanje zadeve Grčije, Turčije in Jugoslavije prišlo do podpisa Balkanske zveze. »Ni »benih razlogov«, je dejal Branko Drašković, »da bi sumili, da sestanek ne bi bil posvečen podpisu sporazuma«. Navezujoč svoje vprašanje na to, se je nekdo od novinarjev zanimal za nesoglasja in pomen teh nesoglasij, o katerih piše tuj tisk. O osnovnih vprašanjih se je odgovor glasil: »Nikdar niso obstojali resni nesporazumi. Javna razprava pa je dala možnost tisku za razna namigavanja, večinoma zgrešena, zaradi katerih je prišlo do resnih sumničenj.«

Na današnji tiskovni konferenci v državnem tajništvu za zunanje zadeve so se novinarji zanimali predvsem za balkanski sporazum in rešitev tržaškega vprašanja

Na vprašanje, kakšen je položaj Jugoslavije v vprašanju nje-nega vstopa v Atlantski pakt, je Drašković odgovoril: Naše stališče je dovolj znano in ni nobene potrebe, da bi ga menjali. Ne zdi se nam, da bi nam bilo koristno ali potrebno, nago-varjati kogar koli, da bi delal neka, kar mu ne odgovarja. Mi imamo svoje stališče do naj-ugodnejših in najprikladnejših poti in metod za ohranitev miru in ne želimo te metode vsilje-vati drugim, niti nimamo mono-

pola na teh stališčih. Za razliko od Atlantskega pakta smatramo, da je Balkanska zveza tipičen regionalni sporazum.

Tržaško vprašanje in faza njegove rešitve sta bila tudi predmet zanimanja na današnji tiskovni konferenci. Tovariš Branko Drašković je izjavil, da ni-ma nič novega pripomniti, do-dal pa je: Vendar pa v tej fazi tržaškega vprašanja odvisna v prvi vrsti od Italije in da imal-lahko rečemo, da je rešitev mo razloge, da upamo, da bo

italijanska vlada v tej fazi po-kazala tisto stopnjo razuma, ki bo omogočila rešitev tržaškega vprašanja.

Nekdo od tujih dopisnikov se je zanimal, kako bo z repatriaci-jo ostalih otrok, ki so že štiri leta v Romuniji in katerih repatriacijo romunske oblasti odbijajo. — »Dva otroka so ro-munske oblasti repatriirale po njihovi zahtevi«, je izjavil Bran-ko Drašković. »od romunskih oblasti pa je odvisno, kdaj bo-do vrnjeni ostali otroci.« I. S.

Uvodna konferenca o Indokini

New Delhi, 30. jul. (AFP). Uvodna konferenca o Indokini, na kateri bodo sodelovali zastopniki 8 držav, se bo začela v New Delhiju v nedeljo dopoldne na sedežu indijskega ministrstva obrambe. Konferenca bo trajala približno en teden.

Zastopniki 8 držav bodo med bivanjem v New Delhiju uradni gosti indijske vlade. Naloga konference bo rešiti vprašanje postopka. Po uvodnem delu konference in govoru indijskega predstavnika M. Nehruja bodo sestavili več podkomisij.

Posvetovanje o sovjetski noti o kolektivni varnosti

London, 30. jul. (AFP). Zve-delo se je, da se bodo posvetovan-ja britanskih, francoskih in ameriških zastopnikov začela v Londonu prihodnji teden. Zastopniki treh zahodnih sil bodo proučevali sovjetsko noto z dne 24. julija, s katero predlaga sovjetska vlada konferenco o kolektivni varnosti v Evropi.

V zunanjem ministrstvu po-udarjajo, da so tri zahodne vlade med seboj že povedale svoja mnenja o sovjetski noti. Preden bodo poslale odgovor sovjetski vladi, se bodo posvetovale z državami Atlantskega pakta in Zahodno Nemčijo, verjetno tudi Avstrijo.

Poglobitev prijateljskih zvez med Grčijo in Etiopijo

Cesar Haile Selassie je položil venec na grob neznanega junaka — Sporazum o izmenjavi študentov

Atene, 30. jul. (Tanjug) Na slavnostni večerji, ki jo je pri-redil na čast etiopskemu cesarju Heile Selassiju, je grški kralj Pavel v zdravici omenil herojsko borbo etiopskega naroda za svobodo in dejal, da se bodo prijateljske zveze med obema

državama še naprej poglobljale. Cesar Haile Selassie se je v zdravici zahvalil za topli sprejem, ki so mu ga priredili v Grčiji, in izrazil željo, da bi se zveze med Grčijo in Etiopijo še naprej razvijale v prijateljskem okviru.

Danes dopoldne je cesar Haile Selassie položil venec na grob neznanega junaka, nato pa si je ogledal mimohod čet, ki so ga priredili njemu na čast.

V okviru bivanja etiopskega cesarja Haile Selassija je imel grški minister za zunanje zadeve Stefanopolis razgovore z etiopskim ministrom za zunanje zadeve Hontevuldom o vprašanjih, ki zanimajo obe državi. Sporazumeli so se, da se bo 30 etiopskih študentov šolalo na atenski univerzi in v grških vo-jajških šolah.

Pogajanja za zavarovanje nacionalizirane turške lastnine

Beograd, 30. jul. Razgovori za zavarovanje nacionalizirane last-nine turških državljanov v Ju-goslaviji, ki so se vodili te dni v Beogradu, se bodo nadalje-vali v septembru. Vodja turške delegacije pri teh pogajanjih Setar Iksel je obiskal državne-ga svetnika za zunanje zadeve Milana Bartoša ter ga obvestil, da bo do septembra uradno odsoten.

Gorenjski sejem, pestra revija gospodarskih uspehov

Kranj, 30. julija. Dopoldne je bil slovesen začetek Gorenjskega sejma, ki je postal že kar tradicionalna gospodarska prirediteljstva, saj ga letos prirajajo že četrtič. Sejem je v navzočnosti zastopnikov ljud-skih oblasti in političnih orga-nizacij, med katerimi je bil tudi ljudski poslanec Boris Zihel ter številnih gospodar-stvenikov odprl podpredsed-

sec in je vse že vnaprej pro-dano, deloma doma, deloma pa v inozemstvu. Doma jih posebno pridno kupujejo kme-tijske zadruge. Iskra si je že močno osvojila inozemski trg, posebno še na Bliznjem vzhodu in izdeluje na primer elek-trične števce po specialnih zahtevah kupecv v Perziji, Egiptu, Turčiji itd.

V izdelkih fine mehanike je

nih ter brezalkoholnih pijač ter sadne mezge.

Turistična razstava prikazuje lepote Gorenjske in vabi obiskovalce, naj jih obiščejo. Razstava industrijske, obrtne, komunalne in živilske higijene pa predvsem opozarja, kako se obranimo boleznim. Močno je poudarjena borba proti obratnim nezagodam. Statistika kaže, da je bilo leta 1951 v okra-

Razstava kmetijskih in nekaterih drugih strojev na Gorenjskem sejmu v Kranju

Zastopstvo našega vojnega letalstva na obisku v Turčiji

Beograd, 30. jul. Zastopstvo jugoslovanskega vojnega letalstva z generalpodpoveljnikom Zdenkom Ulepčem na čelu bo odpotovalo 2. avgusta na prijateljski obisk k turškemu voj-nemu letalstvu. Med potdnim bivanjem v Turčiji bo obiskoval nekatero letalske enote, usta-nove in šole turškega letalstva. To bo prvi obisk v povojnem sodelovanju med našim in turškim vojnim letalstvom.

Člani balkanske ekonomske komisije na Gorenjskem

Ljubljana, 30. julija. Zastopni-ki ekonomske komisije držav balkanskega pakta so danes obiskali železarno na Jesenicah, hidrocentralo v Mostah in to-varno precizne mehanike »Iskra« v Kranju. Grški in turški pred-stavniki so bili presenečeni nad kapaciteto naših industrijskih podjetij, zlasti v metalurgiji, za katero se predvsem zanimajo njihove države. Objubili so, da bodo po premissitvi sedeža komi-sije v Ankaru delali za čim večjo izmenjavo med tremi bal-kanskimi državami na tem po-lju. Ekonomski strokovnjaki balkanskega pakta so si že prej ogledali »Litoštroj« v Ljubljani in industrijske naprave na Reki, jutri pa bodo obiskali industrijo že 25 do 35 komadov na me-

lep napredovala tovarna »Ni-ko« v Železnikih, v kovinski industriji pa podjetje »Kovi-na« iz Kranja, ki razstavlja specialni stroj za barvanje tkanin za potrebe krajske tekstilne industrije. V lesni in-dustriji vzbujajo posebno po-zornost praktična šolska učila tovarne »Roleta« iz Kranja, posebno še praktični šolski stolčki za pouk na prostem. Veliko izbiro svojih izdelkov razstavlja tovarna glasbil iz Mengša, pozornost pa vzbujajo tudi izdelki tovarne furnir-jev iz Bodoveli. Močno je za-stopana tudi živilska industri-ja in trgovina. Pri tem naj omenimo, da se je to pot men-da prvič pojavil na razstavi izven domačega kraja »Belsad« iz Crnomlja z bogato izbiro okusno opremljenih alkohol-

VREME

Vremenska napoved za soboto: Pretežno oblačno vreme z delni-mi razjasnitvami. V popoldniskem času nagnenje h krajšnjim ploham. Temperatura ponoči med 8 in 13, podnevi do 23. Na Pri-morskem pomoči okoli 15. podnevi do 25 stopinj Celzija. Burja bo postopoma senehal.

OB ROBU dogodkov

Sporazum

Jutri bodo perzijski vladi generala Zahedija predložili h-s-dilo sporazuma med Perzijo in mednarodnim konzorcijem za izkoriščanje perzijskega petroleja. Besedilo sporazuma bo objavljeno 3. avgusta, ko bo sporazum parafiran.

V kroguh, ki so blizu zastopnikom konzorcija, potrjujejo izjavo perzijskega ministra za finance Ali Aminija, po kateri bosta ustanovljena dva glavna organa, in sicer konzorcij, sestavljen iz zastopnikov 8 petrolejskih družb, in perzijska nacionalna družba za petrolej. Z združitvijo teh dveh organov bo nastala ena družba za rafiniranje in ekstrakcijo, katere sedež bo v Amsterdamu. Za prodajo petroleja bo vsaka izmed osem družb v Perziji ustanovila po eno večano družbo.

Po vestih iz teh krogov računajo, da bo proizvodnja v prvem letu znašala 12,5 milijona ton, v drugem letu 22,5 milijona, v tretjem letu pa bi se morala povečati na 32,5 milijona ton. Od te količine bodo 12 milijonov rafinirali v Abadanu, za kar bo Perzija dobila zakupnino, in sicer nad 2 bilijona za tono. Perzija bo dobila svoj delež od sprejete cene, vreden v obliki davka, ki ga bodo plačevali v konvertibilnih funtih s posredovanjem britanskega ministristva za finance. Pogodba velja za 25 let. Obe prizadevi strani pa se bosta zavezali, da bosta obnovili pogodbo za 15 let pred potekom prvega roka, s pridržkom, da so dovoljene določene spremembe.

Kar zadeva odškodnino bivši anglo-perzijski družbi, bo dobila Velika Britanija odškodnino okrog 30 milijonov funtov, ker je bila zaradi nacionalizacije petrolejske industrije v Perziji prisiljena kupovati petrolej v tujni, da je zadostila svojim obveznostim. Za naprave v Abadanu bo anglo-perzijska družba uživala pravico zakupnine za dobo 10 let.

Proti McCarthyju

Ameriški senat razpravlja o resoluciji, ki obsoja metode senatorja McCarthyja. Avtor resolucije je senator Flinders, ki ima baje tudi zaslombo Bele hiše in poleg senatorjeve demokratske stranke na svoji strani tudi večji del republikanskih senatorjev, katerim čedalje bolj preseda samovoljni nastopi in ukrepi McCarthyja, nimajo pa, kakor so poročali nekateri listi, dovolj odločnosti za javne nastope.

Tako, ko je bilo razglašeno, da je resolucija proti McCarthyju na dnevnem redu svoje senata, je dnevniki »Washington Post« objavili članek, ki naglašajo, da bi vsako zavlečevanje ali odlaganje sprejema te resolucije pomenilo prav toliko kot izraz zaupanja McCarthyju. Nad vsemi političnimi motivi, poudarja »Washington Post«, mora biti moralna obveznost članov senata, da rešijo to visoko ustanovo hude boleznii. McCarthyjevo ravnanje je treba odločno obsoditi. Obdobja je potrebna zaradi njegovih zlorab senatorskega položaja in časti, zaradi njegovih brezobzirnih napadov na druge člane senata, zaradi čističnega izkoriščanja položaja za osebne koristi in tudi zaradi tega, ker njegove metode jemljejo ugled vladi in pravosodju.

Ta članek je zaključen s podarkom, da ima senat sedaj ne samo najboljšo priložnost, temveč tudi dolžnost, da izkaže svojo zavednost ter obnovi svoj ugled. Proti McCarthyju pišejo v zadnjem času zelo ostro tudi nekateri drugi listi, ki so v zveziab z nasprotniki senatorja iz Wisconsinia v republikanski stranki.

Odprava v Antarktiko

Washington, 30. jul. (AFP). Senatni odbor za vojaška vprašanja je sinoči sprejel resolucijo, v kateri zahteva od ameriške vlade, naj podpre odpravo v Antarktiko, ki jo organizira ameriško združenje za raziskovanje Južnega tečaja. Vlada naj bi odpravila oskrbela z živili in potrebnimi napravami. Odprava bo eden izmed največjih podvigov te vrste in bo odšla na pot pred letom 1958.

Spremembe v Albaniji

Pred kratkim so v Albaniji spet nastale spremembe v partijskem in državnem vodstvu. Enver Hodža, ki je bil več kot 10 let predsednik vlade, je prejšnji teden podal pred skupščino ostavko in sam predlagal za svojega naslednika Mehmeta Sehua, dosedanjega podpredsednika vlade in ministra za notranje zadeve, ki pa je bil v resoluciji 2e nekaj let najplivnejši človek v Albaniji. Enver Hodža je izjavil, da je njegovo ostavko potrdil plenum CK na njegovo prošnjo, ker se želi posvetiti samo partijskemu delu. Na plenumu je bil namreč, potem ko so ukinili funkcijo generalnega sekretarja, postavljen za prvega sekretarja CK.

Mehmet Sehu je takoj sestavil novo vlado iz dosedanjih ministrov, le svoje ministristvo notranjih zadev je prepuстил generalu Kadrri Agbiu. Obenem je spet vzpostavil predsedništvo ministristve sveta, ki so ga lani ukinili, in spet obnovil nekatera ministristva, ki so jih tudi lani odpravili. V svojem programskem govoru je Sehu povečeval uspehe dosedanje vlade, seveda dosežene s pomočjo Sovjetske zveze, in poudaril, da mora nova vlada predvsem napeti vse sile, da bodo podjetja izvršila plan, a delavci povečali produktivnost dela in zboljšali kakovost proizvodov. V splošnem pa bo nova vlada delala po istih principih kot stara. Novi predsednik je spet zahteval od delovnih ljudi nove žrtve, a sam je dal zelo meglene obljube, kot na primer, da bo vlada vzela v pretres vprašanje odprave potrošniških kart za nekatere potrebinske, in to šele prihodnje leto. V zunanji politiki bo tudi za novo vlado prijateljstvo s Sovjetsko zvezo temelj vse njene dejavnosti. Sehu je mimogrede omenil tudi normalizacijo odnosov z Jugoslavijo, rekoč da bo njegova vlada skrbela za obranitev in učvrstitev teh od-

RESOLUCIJA TRŽASKÉ PROSVETNE ZVEZE

Pripisovanje krivic samo fašizmu je očitno ponarejanje zgodovinske resnice

Trst, 30. jul. (Tanjug). Tržaska Slovensko-hrvatska prosvetna zveza, ki združuje večino slovenskih kulturnih in prosvetnih društev in organizacij v coni A, je zahtevala, da se brez odlašanja uvede enakopravnost tržaskih Slovencev z italijanskimi prebivalci.

Slovensko - hrvatska prosvetna zveza zahteva, naj se tržaskim Slovincem brez odlašanja da iste pravice, ki jih ima italijansko prebivalstvo

»Naša zaskrbljenost izvira iz izkušenj, ki smo jih tržaski Slovenci občutili na lastni koži. Znano je zgodovinsko dejstvo, da so od 1918 naprej nazvlic najslabše obravnavam Italije, da bo spoštovala človečanske in narodnostne pravice Slovencev, naš jezik izločili iz vseh javnih ustanov ter javnega in zasebnega življenja, da so naše šole zapirali, naše kulturne in gospodarske organizacije razpuščali in uničevali, naša imena italijanizirali, slovenske napise pa odstranjvali celo z grobov, tako dolgo, da je postal naš narod v Trstu brezpravno in zatirano ljudstvo.

»Očitno ponarejanje zgodovinske resnice je pripisovanje vsega nasilja in krivic samo fašizmu. Ko o fašizmu še ni bilo ne duha ne sluha, so že vse italijanske vlade in vsi italijanski guvernerji, komisarji in prefekti mirno gledali, kako kršijo naše najosnovnejše človeške in narodne pravice, jih teptajo in zametavajo. Fašizem je samo nadaljeval in surovo dokončal, kar so začeli in izvajali pod raznimi vladami.

Resolucija Slovensko-hrvatske prosvetne zveze pripominja, da imajo tržaski Slovenci, tudi če ne bi imeli toliko osebnih izkušenj, pravico za zaskrbljenost, če le pogledajo, kakšen je položaj Slovencev, ki še živijo v Italiji.

Napetost med Nicaragu in Costarico

Managua, 30. jul. (AP). Nicaragua je danes poslala nova ojačenja na mejo proti Costarici. Predsednik Somosa je izjavil, da so čete postale tja, da bi branile nedotakljivost Nicaraguje. Do napetih odnosov med tema državama je prišlo po spopadih, ki so se pripetili na meji med Nicaragu in Costarico in za katere vladni medija odgovornost druga na drugo. Sinoči pozno je bil spet spopad na meji med tema državama. Vlada Costarice je obtožila vlado Nicaraguje, da so njegje čete kršile ozemlje Costarice.

Francoska vlada hiti pripravljati načrte

V glavnem razpravljajo o Severni Afriki, pa tudi o notranjih gospodarskih vprašanjih — Mendes Franceov načrt za Tunis

Pariz, 30. jul. (AFP). Francoska vlada pospešeno pripravlja načrt za gospodarsko in finančno ozdravljenje države in rešitev problemov Severne Afrike. Na večerajšnji seji je vlada po več kot štirnurni razpravljanju v glavnih črtah sprejela program za »finančno ravnesje, ekonomsko ekspanzijo in socialni napredek«. Ta program bodo danes predložili predsedstvu narodne skupščine.

Na današnji popoldanski seji francoske vlade bodo določili vladno politiko v Severni Afriki ter sprejeli ukrepe, ki jih je treba takoj storiti s tem v zvezi. Predsednik vlade Mendès France in minister za vprašanja Maroka in Tunizije Christian Fouchet sta imela o tem veliko razgovorov z raznimi tunizijskimi in francoskimi osebnostmi ter s posameznimi člani parlamenta. Davi je Mendès France sprejel tudi britanskega veleposlanika v Parizu.

Ni še znano, kakšne ukrepe bodo predlagali ministristemu svetu. Po mnenju dobro obveščanih krogov bo namen teh ukrepov predvsem zavarovati koristi Francije v Severni Afri-

Še ena južnokorejska zahteva

Seul, 30. jul. (AFP). — Vodja južnokorejskega orožništva general Von je danes zahteval, naj bi se umaknila češki in poljski delegat v nevtralnii komisiji za nadzorstvo nad premirjem.

Seul, 30. jul. (AFP). — Vodja južnokorejskega orožništva general Von je danes zahteval, naj bi se umaknila češki in poljski delegat v nevtralnii komisiji za nadzorstvo nad premirjem v Koreji. Ta komisija, je dejal general Von, ni več potrebna na Koreji, ker so določbe premirja postale mrtve črke na papirju. Zlasti je poudaril, da ima Koreja kot suverena država pravico upreti se tujim vplivom. Člani komisije iz vzhodnega bloka, je nadaljeval general Von, so poleg tega nezazeleni iz vojaških razlogov. V svoji izjavi se je skliceval na nedavne besede predsednika vlade Pjün Jung Taja, ki je zahteval razpust nevtralne komisije, trdeč, da Južna Koreja ni vezana s sporazumom o premirju. Opažovalci sodijo, da ima današnja izjava generala Vona namen podpreti zahteve, ki jih bo južnokorejski predsednik Sing Man Ri poslal Washingtonu.

Zastopnik švicarske delegacije v komisiji za nadzorstvo nad premirjem v Koreji je izjavil, da so Združeni narodi edino pristojni sklepati o tej komisiji, ki je bila na njihovo zahtevo poslana v Korejo.

Odškodnina za bivše britanske uradnike v Egiptu

London, 30. jul. (AFP). Podtajnik v zunanjem ministristvu Anthony Nutting je izjavil danes v pismenem odgovoru Spodnjemu domu, da je Velika Britanija že večkrat zahtevala od egipčanske vlade, naj prouči zahtevo po izplačilu odškodnine britanskim funkcionarjem, ki so bili odpuščeni 1951 iz egipčavske uprave. Čeprav to vprašanje ni v neposredni zvezi s sedanjimi pogajanjmi, je pripomnil Nutting, upam, da se bo po sedanjem zboljšanju zvez med Veliko Britanijo in Egiptom v kratkem dalo kaj napraviti v tem pogledu.

General Von zahteva umik češkega in poljskega delegata iz nevtralne komisije OZN za nadzorstvo nad premirjem

Seul, 30. jul. (AFP). — Vodja južnokorejskega orožništva general Von je danes zahteval, naj bi se umaknila češki in poljski delegat v nevtralnii komisiji za nadzorstvo nad premirjem v Koreji. Ta komisija, je dejal general Von, ni več potrebna na Koreji, ker so določbe premirja postale mrtve črke na papirju. Zlasti je poudaril, da ima Koreja kot suverena država pravico upreti se tujim vplivom. Člani komisije iz vzhodnega bloka, je nadaljeval general Von, so poleg tega nezazeleni iz vojaških razlogov. V svoji izjavi se je skliceval na nedavne besede predsednika vlade Pjün Jung Taja, ki je zahteval razpust nevtralne komisije, trdeč, da Južna Koreja ni vezana s sporazumom o premirju. Opažovalci sodijo, da ima današnja izjava generala Vona namen podpreti zahteve, ki jih bo južnokorejski predsednik Sing Man Ri poslal Washingtonu.

Zastopnik švicarske delegacije v komisiji za nadzorstvo nad premirjem v Koreji je izjavil, da so Združeni narodi edino pristojni sklepati o tej komisiji, ki je bila na njihovo zahtevo poslana v Korejo.

... Ce Francija ratičificira sporazum o EOS do 15. avgusta dobi Zahodna Nemčija takoj suverenost in armado, če pa je ne ratičificira, dobi Zahodna Nemčija takoj suverenost, armado pa nekoliko kasneje... A. Adenauer: »Ce bo glava, dobim jak, že bo številka, pa ti izgubiš!« (Karikatura; Vicky v listu »Daily Mirror«)

Aden, 30. jul. (AP). V južni Arabiji je v dolini Duan pri poplavih utonilo 13 oseb. Hudourniki so uničili 100.000 palm in 28 hiš.

Nicosia, 30. jul. (AFP). — Grški časopisi, ki izhajajo na otoku Cipru, še vedno napadajo predlog nove ciprske ustave, ki jo je predlagala Velika Britanija. Ciprski časopisi in turski pa pozdravljajo predlagano ustavo, češ da bo onemogočila združitve Cipra z Grčijo in zagotovila pravice turskemu prebivalstvu na otoku.

Trenja v Italijanskih strankah ob volitvah v ustavno sodišče

Rim, 30. jul. (Tanjug). V kroguh italijanskih političnih strank dvomijo, da bo sploh prišlo do sporazuma glede izvolitve članov ustavnega sodišča. Včeraj so člani senata in skupščine skušali izvesti te volitve, za katere je potrebno tri petine glasov. Stranke se niso sporazumele, ker pa noben blok — sredina, levice in desnica — nima dovolj glasov, se je glasovanje končalo brez uspeha. Poskus bodo ponovili oktobra. Ni pa verjetno, da se bodo stranke do tedaj sporazumele, ker izvolitev tega sodišča ne ustreza niti demokristjanom niti kominformovcem.

Kominformovci ne žele, da bi bilo izvoljeno ustavno sodišče, ker je njegova naloga, da pazi na ustavnost parlamentarnih in političnih ukrepov. Krščanskim demokratom ne ustreza izvolitev usta mih sodnikov, dokler je Einaudi predsednik republike. Po ustavi imenuje predsednik republike pet ustavnih sodnikov, krščanski demokrati pa sodijo gled: na liberalno prepričanje Einaudi, da bi on imenoval člane iz laičnih in ne klerikalnih krogov, tako da krščansko demokratska večina v ustavnem sodišču v tem primeru ne bi bila zagotovljena.

Novi češkoslovaški veleposlanik v Beogradu

Beograd, 30. jul. (Tanjug). Kakor se je zvedelo iz državnega sekretariata za zunanje zadeve, je Jugoslavija dala privoljenje za novega veleposlanika Češkoslovaške dr. Vilema Pitharta.

Avstralija se pripravila za SEATO

Canberra, 30. jul. (Reuter). Kakor se je zvedelo v tukajšnjih dobro obveščanih krogih, namerava Avstralija poslati svoje čete na Malajo, kjer bo imela svoje oporišče. Poleg tega namerava prenesti polk borbenih letal z Malte v Singapur ter v vohah Malaje držati del svojih bojnih ladij. — Kakor poudarjajo v teh krogih, pa bi Avstralija napravila vse to, če bi sprejel predlog o organizaciji obrambnega pakta za jugovzhodno Azijo.

NOVICE V SLIKI

KARLSRUHE, 30. jul. (AFP) Državni tožilec federalnega sodišča dr. Carl Wiechmann je danes izjavil, da je »smoter ubitv ubitv« bode zavezniški začeli v kartem s preiskavo o tem primeru. Vzporedno s to preiskavo pa bo tekla tudi preiskava nemških oblasti. Kljub tej izjavi državnega tožilca v Zah. Nemčiji prevladuje mnenje, da je dr. John prstovoljno prešel v vzhodni del Nemčije. Vendar, kakor pravijo, naj bo tako ali drugače, Johnova prisotnost na vzhodu pomeni katastrofo za Zahod. Na sliki: Dr. John z ženo in prvorojenko.

Zaostritev odnosov med Indijo in Portugalsko

Indija je preklicala agram za portugalskega generalnega konzula in konzula v Bombayu

New Delhi, 30. jul. (Tanjug). Indijska vlada je sklenila preklicati agrama za nadaljnje blikavanje portugalskega generalnega konzula in konzula v Bombayu. Zauplasta bosta ozemlje Indije do 1. avgusta. O sklepu indijske vlade so obvestili portugalskega poslanika v Delhiju danes popoldne.

Zastopnik indijskega ministristva za zunanje zadeve je izjavil, da je ta korak odgovor na portugalsko zahtevo, naj bi indijski generalni konzul in pod-

konzul zapustila Goo zaradi protiportugalskega delovanja v tej posesti, kakor je rečeno v portugalski noti, ki je bila izročena davi indijski vladi.

Indijska vlada si je pridržala pravico do nadaljnjih korakov, če bi razmere to zahtevale. Lani je odpoklicala svoje poslanika iz Lizbone in zaprla poslaništvo, ker portugalska vlada ni zadovoljivo odgovorila na indijsko zahtevo, da bi vprašala portugalske posesti rešili spoznajno.

Ču En Lajeva posvetovanja v Moskvi

Moskva, 30. jul. (Tanjug). Med bivanjem v Moskvi se je kitajski minister za zunanje zadeve Ču En Laj sešel včeraj s Hruščevom in Malenkovom ter predsednikom prezidija Vrhovnega sovjeta Vorosilovom. Razgovorov s Hruščevom in Malenkovom se je udeležil tudi namestnik kitajskega ministra za zunanje zadeve Čan Ven Tian. Ču En Laj se je, kakor poročajo davšnji časopisi, pomudil v razgovoru s Hruščevom in Malenkovom dlje časa. Predsednik vlade Sovjetske zveze Malenkov je včeraj priredil kosilo na čast Ču En Laju in vietnamskemu ministru za zunanje zadeve Fan Van Dongu. Na kitajskem veleposlaništvu v Moskvi je bil sinoči na čast bivanju Ču En Laja v Moskvi in 27-letnih ustanovitve kitajske vojske sprejem, ki so se ga ude-

Britanska oporišča v Izraelu?

London, 30. julija. (Tanjug). Čeprav v zunanem ministristvu uradno izjavljajo, da Velika Britanija nima v načrtu korakov pri izraelski vladi glede britanskega vojaškega oporišča na ozemlju Izraela, so v Londonu razmišljali o podrobnem načrtu. Ime britanskega ministra vojske Anthony Heada spravljajo v diplomatskih krogih v tesno zvezo z načrte, da bi britanske čete, ki se bodo umaknile iz Egipta, premestili na Ciper, menijo pa, da bi bilo treba ustanoviti tudi novo izpostavljeno oporišče na Srednem vzhodu. Po nekaterih veministristva vojske omenil izsteš je zastopnik britanskega ministristva vojske omenil izraelsko pristanišče Haifo kot enega izmed mogočih oporišč britanske vojske. Ne glede na stališče Izraela pa vidi britansko ministristvo za zunanje zadeve težave, ki so v zvezi z izvedbo takega načrta. Po mnenju Foreign Officea bi bilo Veliki Britaniji nemogoče skleniti vojaški sporazum z Izraelom brez nevarnosti, da bi tvegala sedanje zveze z Irakom in Jordanom.

V NEKAJ VRSTAH

SAJGON, 30. jul. (AFP). — V Trangu in Rudome je pripislo v letali 29 zastopnikov vietnamskih, ki bodo sodelovali pri ustavitvi sovravnosti v Južnem Vietnamu, kjer je vietnamsko poveljstvo.

Francosko vrhovno poveljstvo v Indokini sporoča, da se mir vrača v delto Rdeče reke. Krajevne borbe so še v nekaterih odelkih Vietnamska. Ukaz o ustavitvi sovražnosti bo začel veljati v osrednjem Vietnamu v soboto ob 8. uri. V Vietnamu, Laosu in Kambožji bodo sovravnost popolnoma ustavljena. 11. avgusta.

PEKING, 30. jul. (Nova Kitajska). Pekinski »Daily Worker« izraza v današnjem uvodniku pripravljenost kitajskega naroda za osvoboditev Formoze.

»Ameriški imperialisti so okupatorji Formoze in jo izkoriščajo kot vojaško oporišče, da ogrožajo Kitajsko.« je rečeno v uvodniku. Časopis pravi, da kitajski narod ne more trpeti okupacije Formoze.

LONDON, 30. jul. (Tanjug). Zahodne sile bodo obdržale pravico imeti svoje čete v Nemčiji tudi potem, ko bodo začele veljati bonnske pogodbe, je dejal ministster brez listnice v ministristvu za zunanje zadeve lord Reading.

NEW DELHI, 30. jul. (Tanjug). V Delhiju so nocoj sporočili, da bo na čelu poljske delegacije v komisiji za nadzorstvo nad premirjem v Indokini šef oddelka v ministristvu za zunanje zadeve Ogradzinski, na čelu kanadske tajnik ministristva za zunanje zadeve pa Mac Donald. Računajo, da bo vodja poljske delegacije hkrati tudi vodil poljsko delegacijo v mednarodni komisiji za Indokino.

PO PREMIRJU V INDOKINI Novih 720 milijonov dolarjev za Indokino

Dulles zahteva nadaljevanje pomoči — V Washingtonu se bojijo pritiska Kitajske na Formozo in Južno Korejo — Povečana pomoč Čangkajšku in Sing Man Riju

Washington, 30. jul. (USIS). Po mnenju ameriškega ministra za zunanje zadeve Dulleasa, ki ga je izrazil v pismu na predsednična senatnega zunanje-političnega odbora Willeya, premirje v Indokini ne zmanjšuje potrebe po nadaljnjih kreditih državam jugovzhodne Azije in zahodnega Pacifika. V vsakem primeru, je poudaril Dulles, povečuje premirje potrebo po sredstvih, s katerimi bi zgradili obrambno sposobnost in utrdili odpor držav v tem delu sveta.

Senator Willey, ki je včeraj v senatu prebral to Dullesovo pismo, je zahteval od zunanjepolitičnega odbora 712 milijonov dolarjev za Indokino.

V obveščanih krogih trdijo, da bosta Južna Koreja in Čangkajškova Formozila dobili od ZDA precej povečano gospodarsko in vojaško pomoč. To povečanje bosta dobili iz sklada, ki je bil prvotno namenjen kot pomoč francoski vladi za vojno v Indokini. S tem v zvezi piše »New York Post«, da je ameriški ministster vojske Harold Stassen v nekem zasebnem razgovoru obvestil vodje senata o položaju na Daljnem vzhodu. Po njegovih besedah je ustavitve sovražnosti v Indokini »tegbno premirje in gotovo je, da bo njegova posledica povečan pritisk Kitajske na Formozo in Južno Korejo«. Mnoga znamenja dokazujejo, je dodal Stassen, da bo jugovzhodna Azija v bližnji prihodnosti prizorišče velike dejavnosti zahodnih sil in vzhodnega bloka. Opažovalci trdijo, da bo ameriška vlada storila nujne ukrepe za povečanje južnokorejske in kuomintanske vojske, tembolj, ker se v nekaterih vladnih krogih utrjuje prepričanje, da utegne Kitajska napasti Formozo. To spravljajo v zvezo z nedavnimi spopadi s britanskimi in ameriškimii letali.

Pooblastilo Eisenhowerju

Washington, 30. jul. (AP) — Ameriški senat je danes soglasno sprejel resolucijo, s katero je dobil predsednik ZDA Eisenhower pooblastilo, da sme, če bi razmere narekovale, priznati popolno suverenost Zahodni Nemčiji. Te razmere bi verjetno nastopile, če Italija in Francija ne bi ratičificirali pogodbe o evropski obrambni skupnosti.

Z zapitim denarjem bi na Goriškem lahko zgradili sodobno naselje s 75 vzornimi stanovanji

Sončni Goriški pijančevanje ni v ponos. Kam privede pijanost, nam povedo naslednje sličice. O. N. je te dni v gostilni pri Hrastu v Kronberku pri Gorici izpil pol litra

in kolesarskih nezgod, ki so se pripetile vinjenim osebam bi lahko samo v zadnjem času našli še mnogo. Dosti je tudi takih, ki imajo po nedeljskem pitju v ponedeljek

koholnih pijač v gostilnah in trgovinah je bilo lani prodanih 1.844.246 litrov alkoholnih pijač v vrednosti 259.365.000 din. Če bi to količino pijače hkrati iztočili v Sočo ali Vi-

1.580.000 litrov in odšteli zanj 206.142.000 din. Likerejev in drugih žganih pijač so popili za 15 milijonov in še posebej 14 milijonov za žganje. Za pivo so porabili nad 13 milijonov, za sadjevec 228.000, za brezalkoholne pijače skupno le za 19 milijonov. V trgovinah pa so kupili alkoholnih pijač v vrednosti 9.349.000 din. Če k temu prištejemo še vino, ki se popije pri proizvajalcu, pride na vsakega prebivalca v goriškem okraju 50 litrov popitega vina. Če od tega odštejemo otroke, večino žensk in abstinate, katerih pa je žal zelo malo, je povprečno vsak delavec in kmet popil lani 100 litrov vina in potrošil zato velik del zaslužka, zaradi česar je trpela celotna družina, da ne omenjamo nesoglasja in drugih nevšečnosti v rodbini.

To je porazen obračun uživanja alkoholnih pijač na Goriškem, ki ga je podal na zadnjem zasedanju Okrajnega odbora RKS sanitarni tehnik Rudi Trontelj, ki so razpravljali o eni letošnjih osnovnih nalog Rdečega križa, borbi proti alkoholizmu. V ta namen so na tem sestanku ustanovili posebno 5-člansko komisijo, ki naj bi se bavila s temi vprašanji.

Med drugim so sklenili, da bodo predlagali okrajnemu ljudskemu odboru, da bi izdal odlok o prepovedi točenja alkoholnih pijač v javnih lokalih že vinjenim osebam. Dr. Franc Marušič je bil tudi mnenja, da bi se z uredbo morala določiti tudi starostna doba mladine, kateri se dovoljuje odnosno prepoveduje udeležba na javnih plesih in točenju alkoholnih pijač. Pogosti so namreč primeri, da se mladina, ki komaj odrade šolske klopi, že vrte po »brjarjih«² javnih plesiščih in zahaja v gostilne. Celotni primeri so, da posamezne matere raje vidijo nadebudne hčerke, da se sučejo na plesišču, med tem ko jim ovirajo obiskovanje telovadnice in udeleževanje v telesnovzgojnih društvih Partizan, udeležbo na izletih in drugih športnih in kulturnih prireditvah.

Poleg tega se bo organizacija RK borila tudi za nadaljnjo asanacijo vasi, odpravo higienskih pomanjkljivosti ter dvigala zdravstveno kulturo.

V. M.

KULTURNI RAZGLEDI

Se enkrat: „Kam s knjigo?“

V našem listu smo 24. julija objavili članek pod naslovom »Kam s knjigo?«. Če drugi dan po objavljenem članku je prejelo uredništvo več pisem, v katerih sporočajo naročniki in bralci svoje kritične pripombe na vsebino omenjenega članka. To dokazuje velik interes javnosti, predvsem pa delavcev, ki so se na ta članek prvi oglasili, za slovensko knjigo. Zato objavljamo v izveščku nekaj pripomb, ki jih vsebujejo nekateri pisma.

Delavec Ivan Skerjanc iz Ljubljane piše med drugim tole:

Da ljudje tako malo kupujejo knjige, ni vzrok v tem, kar navaja članek, da so ljudje naenkrat postali nezainteresirani za knjige. Vzrok za to so drugi. Članek imenuje to dejstvo za katastrofo, jaz pa mislim, da se ni dobro izrazil. Katastrofa je primeren izraz za dejanje na račun tistih, ki so odgovorni za ideološko vzgojo in ljudsko prosveto sploh, pa pošilja ogromne količine dobrih knjig kot odpadnen papir v papirnico. Če se s knjigami tako ravna, potem se ne more smatrati, da so tisti ljudje, ki so odgovorni za vzgojo in prosveto, sposobni svojo nalogo izvršiti. In to je katastrofa.

Jaz tudi ne verjamem, da je bil pisec članka prepričan v resničnost vzrokov, ki jih navaja zaradi sedanjega stanja na knjižnem trgu. Pisec je poskušal poudarjati manj važne razloge, obšel pa je glavne, s čimer je naprtil krivdo za stanje na knjižnem trgu prav tistim delovnim ljudem, ki so pred nekaj leti tako vneto kupovali knjige in jih brali.

Miran Marušič iz Ljubljane piše takole:

»Osrednje vprašanje je tu — kam s knjigo, ko jo imamo v skladiščih na kupe in jo pošiljamo celo v Večve, v papirnico.

Nisem nikak komercialist, niti statistik, eno pa lahko ugotovim kakor vsakdo, ki so mu knjige pri srcu: osnovni vzrok za to, da ni »zanimanja«² za knjige, so cene. Ker so te previsoke, si ljudje težko odtrgajo zanje denar. Zakaj so ljudje grabili knjige prva leta po

17 metrskih centov riža na ha

Gojenje riža je dalo letos v Vojvodini uspešne rezultate. Na posestvu Kostančič, kjer goje riž sedaj, so ga poskusili gojiti že pred sto leti. Danes ga goje na 46 ha in pričakujejo dober pridelek. Preteklo leto so posejali okoli 20 ha in dosegli čisti pridelek 17 metrskih centov riža na hektar. To posestvo je doseglo lepe rezultate tudi pri gojenju pšenice. Zaradi slabih vremenskih razmer so pričakovali slabši pridelek. Pridelali pa so od 18 do 20 metrskih centov pšenice na hektar.

Pomembno slavo v Železnikih

V soboto 31. julija bo v dvorani doma »Partizan«² v Železnikih pomembno slavo, ki ga prideluje prebivalci šolske domače obkrožnice od svoje poštvene zdravilnice dr. Valerije Strnadove, ki je 33 let opravljala med nami zdravstveno službo. To slavo sledi prisojenemu praznovanju 70-letnice, ki je bila pred tremi leti in ki je pokazala, kako globoko je priljubljena zdravilnica dr. Strnadove med nami. Te dni odhaja v zaslužni pokoj.

Na omenjeni proslavi se bomo prebivalci šolske domače obkrožnice toplote postilili od priljubljene in požrtvovalne zdravilnice, ki nam je žrtvovala čez 30 let svojega plodnega dela in življenja.

Moravska dolina bo tudi praznovala

Kakor mnogi kraji Slovenije, bo tudi Moravska dolina praznovala 8. avgusta svoj občinski praznik. To je dvojnica obkrožnice v moravski zgodovini — 11. obletnica, ko so Nemci z večjim divizionim napadli Moravski (Petruškov) bataljon v Murovici nad Moravcami in ga obkolili. Šele pomor je bataljon odvedel čez Savo narodni heroj Marok. Ta dan je tudi desetletnica, ko so okupatorska drhal načrtno požgala vse vas okrog Moravc.

Spomin na te dogodke bodo Moravčani dostojno praznovali z raznimi prireditvami, ki bodo veseden pred praznikom. Sodelovali bodo pevski zbori, igralске družine, gasilska društva, razna športna društva in drugi. V tem tednu se bodo spomnili tudi 147 padlih borcev in talcev, ki jih je dala moravska dolina. Slovenski narodni heroj, katerega bodo odkrili 1. maja drugo leto.

Gomila v Priekiji — vabil

Turistično društvo na Gomili v Priekiji se — dokaj odmaknjeno od industrijskega hrupa in mestnega tršča — pridno pripravila na letošnji izletniški dan, ki je praznik vseh, ki ljubijo naravo in si v njej iščejo razvedrila. Na dan 8. avgusta bodo odprli že šesto vinsko razstavo, ki bo vsaj skromno pokazala napredek in uspehe v vinogradništvu te pokrajine. Obkrožavali, ki se bodo zbrali pri razglednem stolpu, bodo lahko pokušali najboljša vina, ki jih bodo ocenjevali najboljši vinski strokovnjaki. Svoja vina bodo razstavljal posestva, zadržaj in posejanci vinogradniki s področja Priekije, Slovenskih gora, Halož in mariborskega okoliša.

Tega dne popoldne naj bi bilo na Gomili tudi politično in gospodarsko zborovanje.

osvoboditvi? Ker so bile poceni. Jasn je, da je pri tem važen tudi izbor knjig, ki jih založba izdaja. Toda glede tega se do danes ni še skoraj nihče pritožil.

Pisec pravi, da leži na počak 53.000 izvodov »Male knjižnice«. Ali je prišla katera koli založba do danes na idejo, da bi naredila razprodajo teh knjižnic in pri tem znižalo ceno na minimum? Menim, da bi pri tem zaslužila založba več kakor pa, če bo knjige naložila na kamion in jih odpeljala v Večve. Spomnimo se, kako je antikvariat na Miklošičevi cesti pred približno letom dni razprodajal tehniško knjigo. Takrat so interesi stali malodane do sedanje študentske meze po dva v vrsti.

Ne vem sicer, kakšne so možnosti za pocenitev knjig na minimum, mislim pa, da bi morale založbe reševati krizo v tej smeri.

Rado Kukovec, delavec iz Litostroja, pravi v svojem pisumu:

Rudi Simič: Tihozitje s kruhom

Razstava obiskovalcev risarske in slikarske šole »Ivan Rob«² v Ljubljani

Namen te šole je, vzgajati v ljubiteljih risanja in slikanja estetski čut in s tem poglabljati njihovo splošno zanimanje za upodabljajočo umetnost, poleg tega pa jim posredovati tudi solidno temeljno znanje za lastno uveljavljanje na likovnih področjih. Šola beleži iz leta v leto velike uspehe. Te dni je v izložbah palače »Slavije«² razstava njenih obiskovalcev, ki poleg šolskih del letos prvič razstavljajo tudi svoja domača dela.

Nedvomno so tudi ta dela plod šolskega študija in pričajo o resnosti šole, kažejo pa istočasno dovolj lastnega izraza, da lahko zanesljivo sodimo o posameznikih.

Najvidnejše je zastopan Rudi Simič. Med oljnimi slikami so njegove gotovo najboljše. Ker jih je razstavil večje število, lahko zasledujemo tudi njegov razvoj, ki se giblje od začetnega preprostega realizma v smeri novih, lastnih iskanj. Značilna zanj je izrazna moč v barvi, manj dogmarna je njegova linija in ponekod kompozicija. Morda najbolj ugaja njegov »Interier«, ki se mu približuje realistična »Zima«² in »Tihozitje s kruhom«. Pozornost zasluži tudi figuralna kompozicija »Partizani ob ognju«.

Nika Hafner razstavlja dve olji: »Vrba«² in »Tivoli«, ki izra-

»Kam s knjigo?«² V članku pod tem naslovom so stvari, katerih ne razumemo in so me zbolele. Vodstvo Slovenskega knjižnega zavoda je v skrajno kritičnem času dalo signal. Toda kakšnega? Saj sami bralci vidimo na kupe knjig v knjigarnah in tudi vidimo, da knjige ne gredo v promet. Tukaj ni treba signala, marveč znižanja cen.

Na konferenci SKZ je prišlo do obširne razprave o stanju na knjižnem trgu. Mogoče se je razpravljalo tudi o ceni. Če se je, potem naj se za znižanje cene potrudijo in to objavijo v časopisih, pa se ne bodo več spraševali, kam s knjigo.

Dalje piše članek, da gre dosti več knjig svojo pot minljivo v Večve, kot med ljudstvom. Zakaj tako, se sprašuje. Jaz pa smatram, da je to navaden kriminal. Ali ne bi slovensko ljudstvo prišlo poceni do knjig, če bi jih kupovalo po ceni, katero plača tovarna v Večvah?

Sem poverjenik Prešernove družbe in vidim, da je zanimanje za slovensko knjigo veliko. Te knjige lahko kupujejo ljudje, ker so poceni in jih lahko plačujejo v štirih obrokih po 60 din. Mnogi pa bi želeli tudi druge knjige, toda cena je visoka.

žganja. Obležal je v občestnem jarku, kjer ga je nezavestnega pobrala reševalna postaja iz Solkana. V. K. delavec iz cementarne Anhovo pa se ga je tako nalezal, da je domov grede padel pod cesto. Poleg drugih poškodb je bil 24 ur v nezavesti zaradi pretresa možganj pri padcu. Takih in podobnih primerov

»mačka«² in ne gredo na delo in tovarno in na polje, kar je velika gospodarska škoda. Poleg tega je bilo v lanskem letu zaradi kaznivga dejanja, ki so ga storili v pijanosti, kaznovanih nad 300 oseb s skupno nad 3600 dni zapora in več kot pol milijona din denarne globe.

Po podatkih o prometu al-

pavo, bi skoraj gotovo prestopili bregove. Za zapit denar pa bi lahko eno izmed gradbenih podjetij SGP Gorica ali SGP Primorje zgradilo vzorno naselje za delovne ljudi z 75 sodobnimi enostanovanjskimi hišami.

Največ denarja so zapravili ljudje v gostilnah in to v glavnem za vino. Popili so ga

Krožna potovanja »Partizanke«² in »Proleterke«² po Jadranskem in Sredozemskem morju

»Partizanka«² to pomeni že napravljena organizacija vstopa predlo-

Direkcija »Jadrolinije«² je prešla iz inozemstva vrsto predlogov za organizacijo novih krožnih potovanj po Sredozemskem morju in Jadranu za prihodnjo pomlad. V tem smislu smatra »Jadrolinija«, da bo v tem času lahko organizirala najmanj pet takih potovanj z inozemskimi turisti, saj bo razen »Partizanke«² tedaj imela na razpolago enako veliko potniško ladjo »Proleterka«, ki jo sedaj rekonstruirajo in obnavljajo v splitski ladjedelnici »Split«.

V. M.

studentov, ki so »Partizanko«² uporabili za svoje znanstveno potovanje po Jadranu.

Sedaj je direkcija podjetja »Jadrolinija«² kot lastnik »Partizanke«² prejela zahvalno pismo nemških študentov, v katerem med drugim najvijo, da eno svoje znanstveno potovanje po Jadranu za prihodnjo pomlad.

Se letošnjo jesen je najavila organizacijo novega krožnega potovanja tudi turistična agencija »Athanasoulas«² iz Zeneve. Ta švicarska agencija je organizator dveh potovanj, ki ju je

Tržič za svoj občinski praznik

Prebivalstvo mestne občine Tržič bo 5. avgusta praznovalo že tretjič svoj občinski praznik. Na ta dan pred 13 leti so zaradi podlega izdajstva padle pod storžično prvo žrtve. Rano v jutru, 5. avgusta 1911, so odjeknili streli, ki so pretregali nit življenja prvih tržičskih partizanov.

Praznovanje se bo pričelo že v nedeljo 1. avgusta z mednarodnimi gorskimi avtomoto dirkami na Ljubelj. Skozi ves teden bo vrsta kulturnih in športnih prireditvev, zadnji dan praznovanja, na sam občinski praznik 8. avgusta, pa bo v Tržiču razen drugega tudi zbor partizanskih patrolj.

V Skofji Loki je letos kar živahno

Za komunalna dela v Skofji Loki je določenih letos 40 milijonov dinarjev. Sprito tega je razumljivo, da se je komunalna dejavnost precej razvila. Končano je že asfaltiranje ceste pri postaji na Trati in asfaltiranje ceste na Spodnjem trgu. Ostali del ceste bodo kockali. Stare vodovodne cevi zamenjujejo z novimi večjega premera, okrepili pa bodo tudi črpalke in razširili vodovodno mrežo, tako da ljudem ne bo več manjkalo dobre pitne vode.

Kar lepo napredujejo tudi dela pri gradnji Doma Zvezde borcev. Zveza borcev in z njeimi vred drugi prebivalci želijo, da bi bil dom dograjen vsaj do občinskega praznika letos decembra. Mestna občina in »Motor«² zidata skupaj 3 štiristanovaljske stavbe. Popolnoma bodo prenovili poštno postopje, pred pošto pa bodo dobili Skofjeločani moderno avtobusno postajališče.

Lepo doživetje na Golniku

Ante Kornič, znani fotoamatler, član fotokluba »Tine Rožanc«² iz Ljubljane, je razstavljal na Golniku svoje umetniške fotografije, plod svojega neumornega petindvajsetletnega dela na polju umetniške fotografije.

Enaindevetdeset nagrad, diplom in priznanj na mnogih razstavah v domovini in na vseh ostalih kontinentih sveta, jasno potrjujejo njegovo mojstrstvo v fotografiji. Pestrost, originalnost in realnost dokazujejo njegov čut do narave, do svetlobe in sence. Ni se specializiral samo na eno področje. Delal je na vsem, kar le nudi narava in življenje — od žuželke do človeka, od zime do pomladi in poletja. Njegove slike niso izumetničene s kakimi montažami, korekturami itd. Tako originalnost in slikah doseže samo človek, ki ima čut do narave, ki pozna njene tajne in lepote.

Hvala smo tov. Korniču, da se je takoj odzval našemu povabilu, ter s svojo razstavo privedel res lep in redek užitek bolnikom in osebam inštituta za TBC na Golniku. Z. J.

Se danes se dobro počuti na njem, samo na ovinkih mu gre slabo ker so ceste preozke

prispela dva velika moderna avtobusa »SAP-Ljubljana«, ki sta pripeljala svoje uslužbence na to slavo. Bled o tem programu ni bil obveščen vendar je vest privabila številno občinstvo pred hotel »Park«.

Z velikim ropotom, ovit v dim, je privozil iz Ljubljane 50-letnik. Gledalci so navdušeno pozdravljali slavljenca, tega neobičajnega starca. Motor vozila se je ustavil, dim se je počasi razgubil in pojavila se je nenavadna slika: visoka, staromodna kočija, na kateri je sedel šofer v črni jokerski opremi za malim volanom. Navdušene množice, med katerimi so bili številni izozemci, se so trli okoli slavljenca in mnogi so ga otipavali in gladili njegov mali motor. Toda vendar je bilo treba nekaj spregovoriti v

Nenavaden jubilej

Čudna družina se je sestala včeraj na Bledu. Kolo iz leta 1880, odkrito kolo na Stajerskem. Chevrolet in Daimler Benz avto iz leta 1904, ki lahko razvije neverjetno hitrost 15 km na uro

V četrtek je Bled doživel nenavaden jubilej, in sicer 50-letnico prvega motornega vozila, ki je prišlo v Slovenijo. Iz Ljubljane sta

čast jubilanta. Množica se je disciplinirano razmaknila, govornik pa je opisal zgodovino še vedno krepkega veterana. Sekretar SAP tov. Dragar je bil to. Petdesetletnik je bil »rojenc«² leta 1904 pod imenom »Daimler-Benz«, ima dvoaktorni motor »Jap«² z letnico 1910 in petimi konjskimi silami. Najden je bil pred leti nekeje v Mozirju, sedaj pa ga brani in oskrbuje SAP v Ljubljani. Ljubitelji tehnike pri »SAP«² so ga z velikim trudom in s precejšnjimi stroški obnovili in usposobili za vožnjo.

Po govoru je ob navdušenih vzklikih množice prejel slavljenec lovorjev venec z napisom: »Petdeset let«. Tudi šofer je prejel topek z besedami: »Vašemu slavljenecu želimo še mnogo sreče in upamo proslavljati tudi njegovo stoletnico!«

Komaj se je poleglo navdušenje,

že je svečanost premočil nov slavljenec, ki se je pojavil iz smeri Ljubljane. To je bilo visoko kolo iz dobe pred 80. leti z ogromnim prvim kolesom in majhnim zadnjim kolesom. Pred slavnostnim prostorom je nenavaden kolesar akrobatsko zaustavil svoje vozilo, kar je izzvalo ponovno navdušenje množice. Smeha ni bilo ne konca ne kraja. Tudi ta slavljenec ni bil pozabljen. Tudi njega je okrasil lovorjev venec. Najden je bil nekeje na Stajerskem in ga danek brani »SAP-Ljubljana«. Slavnost je bila končana.

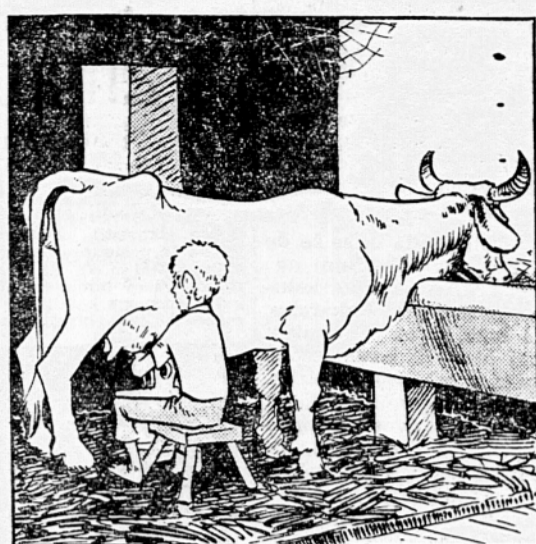
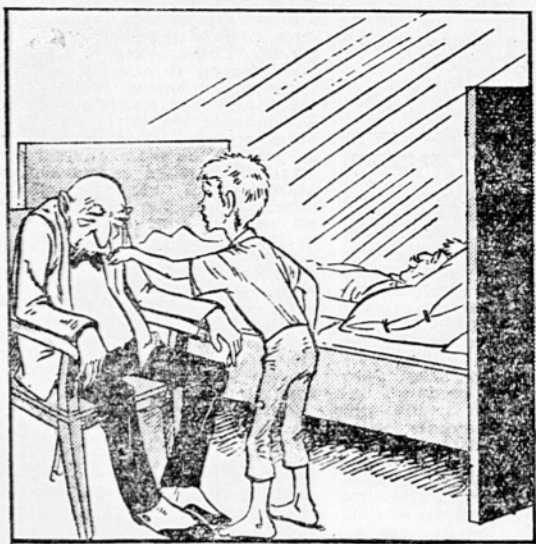
Za epilogo pa še nekaj posebnosti: kolesar se je spretno zadrevil na svoje visoko vozilo, avtoveterana pa je moral množica potisniti, da je motor užgal, in vozilo je — ovito v oblak dima — z ropotom in burno pozdravljeno zapustilo Bled. Pa srečna jima pot!

Z vso hitrostjo skozi Bled

MALI JODY

Po knjigi M. Kinnan Rawlingsove — Riše Miki Muster

157.

Jody je imel grozne sanje in ob prvem svitu se je prebudil ves sključen ob postelji ter oblit s solzami. Prvi hip so ga še obkrožale sanjske prikazni, nato pa se je vsega domislil. Vstal je in se magnil nad očeta. Penny je prosteje dihal, dasi je bil še spačen v obraz in ga je stresala mrljica. »Dok!« je zasepeta Jody. Starček je molčajje dvignil glavo: »Kaj pa je...« — »Dok, pogledite očeta! Počasi se je Dok oprl na kolence in si pomel mezikajoče oči. Nato se je dvignil z vsem životom in se sklonil nad bolnika. Kakor v začudenju je vzkliknil: »Izma-zal se je!«

158.

Od gugalnika se je oglasila mati Baxterica: »Kaj? Je mrtev?« — »Prav nasprotno!« — Pa je začela jokati. »No, no, kaj ste žalostni zaradi tega?« — »Ah, Dok, saj si še misliš ne moram, da ga ne bi bilo več.« Jody še nikdar ni slišal tolikšne miline v materinem glasu. »Saj bi vam ostal Jody, ki je že cel možak.« je me-nil Dok. »Jody je že pravi,« je priznala mati, »vendar mu gre samo igranje in potevanje po glavi.« Deček je skesano pobesil glavo. »Zdaj pa bi bilo dobro,« je odločil Dok, »da pripravite mleko. Precej ko se zbudi, ga mora dobiti cel vrč.«

159.

»Jaz grem molzt,« je rekel Jody z vnelo. V prednji sobi je sedel Buck na tleh in si mel zaspane oči. Mill je še spal. »Oče bo ozdravel,« je sporočil Jody. Buck je odvrnil: »Obesijo naj me, če nisem pravkar premišljeval, da bo treba zdaj pomagati, da ga pokopljemo.« Jody je krenil v hlev. Čutil se je lahkega kot per-ro in kot da mu je treba samo roke razpro-streti, da bi poletel kot ptič. Nasul je kravi-sena, nato pa jo je pomolzel. Ob slastno diše-čem mleku se je spet spomnil ubogega osiro-telega srnjačka, ki mora umirati od gladi in strašne samote.

Divji prašiči povzročajo zasav-skim kmetom občutno škodo

Letošnje deževno leto je pre-maklo žetev žitaric po litjskih hribih za dva tedna. Na Podm-lju, Mamolju, Polšniku in dru-gih hribovskih vaseh žanjejo ječ-men šele sedaj, pšenica pa šele dozoreva.

Ljudje hito z žetvijo ječmena, da bi čimprej posejali ajdo, ker se že precej mudi; če ne bo v jeseni lepša, sončnih in toplih dni, pa ne bo ajda, ki jo štejejo za glavno hrano zasavskih kmetov, dozorela.

Vremenski preroki menijo, da bodo imeli letosnja jesen lepo vreme. Tako sodijo po kukavi-cah. Vremenarji vedo povedati, da bo toliko lepših dni v jeseni, kolikor dni naravnih kukavica ne kresu. Kukavica je namreč med prvimi selikanci, ki zapuste naše kraje že v oktobru. Če pa ostanejo še kaj po tem datumu, pomeni, da bo jesen sončna in topla.

Letos pa bomo seveda prav ve-seli sonca v jeseni, saj so izra-čunali naši kromisti, da smo imeli vse doletje le osem res lepših son-čnih, vseh dni.

Oni dan sem bil v hribov okrog najvišje točke nad Litljo, na Ma-molju. Tu kraj so zadnje obiskale partizanske patrulle, saj je bil Mamolj z okoliskimi vasei pred-časno osvobodeno ozemlje in središče partizanstva v litjski okolici.

Priložujejo zaradi velike škode, ki jim jo povzročajo divji prašiči. Razpadli so se v neverjetno moč-ne tolpe, ki se klatijo po njivah zasavskih kmetov. Ze spomladi so jim izorali posejani krompir. — Zdaj pa divjajo po ječmenu in orožja in prebde vse noči na straži, oboroženi je s streli ali pšenici. Kmetje nimajo srebrnega vialni.

Ce je čreda preštevila, tak sa-moten stražar ni ne zmore v obrambi. — Divji prašiči so se zakadili v njivo kakor traktorji, nikoli bi ne mislil, da je težki stvor tako uren, ko smuka žito s svojimi tekanji. Kar ne požre, pa uniči s svojimi taci, ko zabija žito v zemljo, mi je pravil kmet Verbač z Mamolja. Čez dan se skrivajo črnharji po obirnih gozdovih nad dolino Pasjeka in v obširnih gozdovih Amerike pri Litlji. V samotnem Strigljecu pod Mamolom imajo lužo, kjer se jim godi kakor na plaži, in se ob vročini laže. Okrog polnoči pridre na žitna goolja, kjer se začne na veliko jezo naših kmetov. V vaseh polšniške občine so začeli s popisom škode, ki so jo storiли divji prašiči, dočim v ob-robni vaseh občine tega še niso začeli, pa kmetje prosijo, da bi začeli čimprej s popisom škode tudi tu. Za nedeljo je napovedan velik pogon na divje prašiče v litjski okolici. Kmetje bodo ve-seili, če bo prišlo tudi od zunaj timveč dobrih strelcev. En sam vzorec, je letos petri že 4 merjasec.

Vsi kmetje okrog Mamolja, na Podmliju, v Cebelniku, Zelencu, na Gradišču, Prelesju, Dolgem hrib in ostalih vaseh med Litljo, Savo, Polšnikom in Sernartom se

Zvitorepka se smeje lovcem

Stara teta Zvitorepka s svojimi mladiči je sedaj pravcati strah in trepet kokoševemu zarodu po va-šen Loške doline. Tatinska lisica je zelo zvita in drzna, noč pa je njena dobra zaveznica in pomoč-nica, da neovirano pobira in davi kokoške sedaj tu, sedaj tam. Prav pa ji pride tudi pozabljivost se-daj z delom prezaposlenih gospo-dinj, ki pač pozabijo kak večer zapreti kokošolake, naslednje jut-ro pa z družino gledajo strahno upuščeno med kurjo družino, ko je vsenaokrog polno perja — zunanji dokaz, da je bila ponoči tu lisica, ki je postala že tako pre-drzna, da se po ponoči, ko vse spl. sprehaja sredi vasi. V do-brem mesecu je lisica po skrom-nih podatkih, ki jih je človek močel dobiti, podavila nad 50 ko-koši in nad 150 piščancev. Samo v Starem trgu je odnesla 10 je-pih kokoši ter 20 piščancev.

DNEVNE VESTI

KOLEJAR
Sobota, 31. julija: Ignac.

31. julija 1870 je bil rojen slo-venški humoristični pisatelj Rado Murnik. Umril je star 60 let v Mestni bolnici. Murnikova pisa-teška moč je v okretnejem, več-krat celo preobzato obloženem jeziku, s katerim je ustvarjal li-terarno-zgodovinske podobe in si-like iz sodobnosti. V svojih zgod-bah slika Murnik največ meščan-sko življenje, njegov smeh je do-brodušen tudi v satiri, toda smes-na naključja večkrat bolj zuna-nejne kakor notranje upravičena. Izmed njegovih del naj omenimo predvsem zbirko daljših spisov »Navinanci« Najobširnejše Mur-nikovo delo je zgodovinski roman »Hči grofa Blagaja«.

Na današnji dan 1886 je umrl sloviit skladatelj, dirigent in kla-virski virtuos Franz Liszt. Veliko izrazno moč je razodel Liszt v simfonijah »Marte«, in »Faust« ter v trinajstih simfoničnih pesnitvah. Izmed njegovih klavirskih skladb omenjamo najbolj živo »Druga ogrska rapsodija«.

31. julija 1914 je bil unorjen francoski socialist Jaures.

Dr. Boh Alojz, Tobačna ul. 14 zopet redno ordinira.

Klasičnem in romantičnu na Slovenskem. Dr. Franč Stele bo imel strokovno vodstvo po raz-stavi v Narodni galeriji v nedel-jo, 1. avgusta ob 11. uri.

Še nekaj...

Požar pri mlaičevih
Pri posestniku Sodinju v Bukov-žaku so te dni mlatici z črnatil-nic. Čez voz, naložen s pšenico so vrgli kabel, ki je bil sestav-ljen iz dveh delov. Nastal je kra-tek stik in pšenica je pričela go-reti. Plamen je zajel tudi voz z ječmenom. Celjski gasilci so ta-koj prihitali na pomoč in s hit-riem posegom preprečili, da se ogenj ni razširil. M. C.

Z jamskim strelivom si je končal življenje
Te dni se je podal v staro rud-niško kopalnico v Hrašniku pre-freje oblečen 50-letni paznik F. G. Zapri se v kopalno kabino in navezal nase jamsko streljivo ter ga sprožil. Razneslo mu je ves prsni koš in trebuh. F. G. zapušta ženo in mladoletno hčerko. L. H.

Ubil se je pri pleskanju
Hrašniški podjetje »Silkoplesk« ima nekaj svojih delavcev zapo-slenih pri železarni v Storaš. — Med njimi je bil tudi 16-letni vajenec Lojze Ravnhar, črna iz-pobna pri Hrašniku. Fant je padel z visokega odra v globino in se ubil. Bil je edini sin partizan-ske vdove Anje Ravnhar. L. H.

Oglašujte V SLOVENSKEM POROČEVALCU!

izučitev sledečih strok: strojno klučavničarsko, strugarsko, kova-ško in mlazarsko.

Pouk v šoli je teoretičen in praktičen ter traja tri leta.

Kandidati morajo predložiti ravnatelstvu šole lastnoroko napi-sano prošnjo, kolokvano s 30 din in 20 din v gotovini.

Prošnji je priložiti:

1. Potrdilo o državljanstvu,
2. rojstni list (starostna doba od 14-17 let),
3. šolsko spričevalo (4 ali 3. raz-gimnazije),
4. potrdilo o premoženjskem stanju in
5. kratak življenjepis.

V prošnji je potrebno navesti točen naslov in zadnjo žel. po-stajajo ter poklic, za katerega se želi kandidati izučiti. Prosilce naj tudi navede, ali žel stanovati v Domu.

Pri sprejemu imajo prednost sirote iz NOV.

RAZPIS
Mestni odbor Zveze borcev Ce-lje razpisuje za partizanske otro-ke in žrtve fašističnega terorja stipendije za šolsko leto 1954-55.

Prošnjam za stipendije je prilo-žiti: Potrdilo o učenem uspehu v zadnjem šolskem letu in priporo-čilo šolskega sveta ali mladinske organizacije šole o zadržanju.

Pravico do pridobitve stipendije imajo partizanski otroci in žrtve fašističnega terorja, ki ob-iskujejo kakršne koli šole razen osnovnih.

Prošnje je treba vložiti na MOZB najkasneje do 7. avgusta 1954.

MOZB Celje

GLEDALIŠČE
MESTNO GLEDALIŠČE NA JESENICAH
Sobota, 31. julija ob 20: Tone Cu-far: Polom. Premiera. Režija in scena Bojan Cebulj. Predstava v okviru slavnostnih proslav prvga občinskega praznika me-sta Jesenice in 85-letnice Zele-zarne Jesenice, na letnem gleda-lišču v Ukovi.

OBVESTILA
Zaradi velikega preliva potni-ka za in iz inozemstva bo ca-rtinjenje teh potnikov pričeni od 1. avgusta 1954 dalje je na rela-ciji Ljubljana-Jesenice in obrat-no pri vlaku BT, ki odhaja iz Ljubljane ob 9 uri 05 min. in pri vlaku TB, ki odhaja iz Jesenice ob 19. uri 15 min. Zato opozorja-mo vse potujoče občinstvo, da ne more vstopati na tem delu proge v mednarodne kurzne vo-zove, če ne potujejo za ali iz inozemstva, temveč samo v lo-kalni del teh vlakov.

Istočasno obveščamo, da izosta-neta od nedelje 8. avgusta 1954 dalje izletniška vlaka na progi Celje-Velenje in obratno, in si-cer vlake št. 7512 z odhodom iz Celja ob 4. uri 30 min. ter vlak št. 7521 z odhodom iz Velenja ob 21. uri.

Iz Železniškega transportnega podjetja Ljubljana

UMRLI
Umrli nam je naša ljuba mama in stara mama

MARIJA PORENTA
roj. Zidan, Slape

Pogreb nepozabne pokojnice bo danes, 31. t. m., ob 16.30 uri na po-kopališču v Polju.

Zaluzjoč otroci: Karel, Valentin, Anton, Mič por. Sašek, Ivana por. Bolte, Antonija por. Snol, vnuki in vnukinje, brata Andrej in Alojzij ter ostalo sorodstvo.

TOVARNA »ANGORA«
Ljubljana, Emonska c. 2 sprejme takoj glavnega računovodjo (zaželena praksa v tek-stilni stroki). — Po-udbe pošiljate do 15. avg. 1954 na upravo podjetja. — Plača po dogovoru.

»JEKLOTEHNA«
trg. s tehnično železno in kovinskim blagom na debelo in drobno, Maribor - Partizanska c. 34 sporoča svojim cenjenim odjemalcem, da je odslej trgovina na drobno odpr-ta za stranke neprekinje-no od 7. do 14. ure.

»JEKLOTEHNA« Maribor

Mnogo je trpela in do-trpela naša dobra, ljubljena, zlata žena, majka, hčerka, sestra, svakinja

VIKA JAGODIC
roj. Kovač - stara 37 let

Ohranili ji bomo najlepši spo-mini!

Pogreb bo v nedeljo, 1. avgusta 1954 ob 15. uri iz Andrejeve ka-pelice na Zalah.

Zaluzjoč ostali: Tone - mož, Metka - hčerka, Janežek - sin, mama, sestra Elza in mož ing. Zaharija, dr. Jože Jagodic - svak, svakinje Jagoditve, nečak Riko in ostali sorodniki.

Ljubljana, Zagorje/Savi, Visoko, Lienz.

ZAHVALE
Ob prerani izgubi naše ljubljene ženske in marnice

IVANKE SKRINJAR
se zahvaljuje vsem sostanoval-cem za izkazano pomoč, daroval-cem cvetja, »Tabornikom«, gasil-cem Zelezarne Jesenice in vsem, ki so z nami sočustvovali in jo spremlili na njeni zadnji poti.

Zaluzjoč mož Lado, sin Ladko in Ivica.

RADIO
SPORED ZA SOBOTO
Poročila ob 5.05, 6.00, 8.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.30 in 22.00.

6.30 — 6.35 Radijski kolejar in privedite dneva; 7.00 Pregled ti-sika; 7.05 Jurjanci orkestralni spo-red (Mozart, Haydn, Paganini, Mirk); 7.30 Za gospodinjice; 8.10 Predložila gojencev glasbene šole Kaminik; 8.30 Za pionirje; 12.00 Pohorski fantje pojo in igrajo (Prenos iz Maribora); 12.20 Kne-tijski nasveti; 12.30 Opoidanski koncert — Danilo Svara; Tretja simfonija; 13.30 Melodije za raz-vedrio; 14.30 Turistična oddaja; 14.40 Poje Ljubljanski komorni zbor pod vodstvom Milka Škober-neta; 15.30 Zeleni ste — poslušaj-te! 16.00 Utrinki iz literature — Ivan Tavčar; Sarevčeva slava; 16.15 Promenačni koncert (Mendelssohn, Gounod, Ipolitov Ivanov); 18.00 Okno v svet: Atomi in industriji; 18.10 To in ono iz arhiva sloven-skih narodnih pesmi; 19.30 Radijski dnevniki; 20.00 Operetne me-lodije; 20.30 Pisan sobotni večer; 21.15 Reportaža s kolesarske dirke »Po Hrvatski in Sloveniji«; 22.30 Oddaja za naše izselence (na va-lju 327.1 m); 23.00 — 24.00 na valo-vju 202.1 in 212.4 m in na kratkem valu 90.1 MHz; Melodije in ritmi; 23.00 — 24.00 na valu 22 m; Od-daja za tujino (Prenos iz Zagre-ba).

MALI OGLASI
HLAPCA H KONJEM, zanesljive-ga, sprejem takoj. Tič, Rodice 41, Domžale, 11989-1

FRHARJA z vsemi kvalifikacija-mi in večletno prakso, kot šefa za samostojno vodenje večje ku-kinje, iščemo. Nastop 1. avgusta 1954. Zaposelite stalna. Sola, Ta-cen št. 46.

POSREZNICO, najraje upoko-jenko, od 7. do 15. ure k družini z dojenčkom, iščemo. Potočnik, Tržaška 14a, 11918-1

ZELIM se izučiti za frizerko. Na-slov v ogl. odd. 12096-3

FRUSKOGORSKA VINA, ki so najboljše in naravna, kupite od 5 litrov naprej pri: »Zmajevce«, Cernetova 23 (Šiška), odprto od 8. do 12. in od 16. do 20. ure.

PROJAM: mizarске stroje, vrtal-niki rezak, skobelni stroj, har-moniko — kromatično 80 basov, z registrom in navadno harmo-niko, obe v zelo dobrem stanju. Naslov SP Celje. 11942-4

PREKUPNIK (kipar) 3 t, kupimo. Gostinstvo, Selnica ob Dravi, 11958-5

AVTOMOBILSKA PLAGCA, zu-nanjenja in notranjega, dimenzi-je 1700x25 ali 50, kupimo. TE-LA, Rimska 21a. 12025-5

SAMO »ZECK« KLOZARCE z to-govornimi, kuzm. Resljev hram, Slomškova 9. 12037-5

ELIDA
CVJETOVA
bogastvo dišav in pene
PROIZVOD: Saponia

KINO

UNION: angleški barvni film »Afrška kraljica«. Tednik. Pred-stave ob 16, 18 in 20.

SOUL: francoski film »Olimpia-da«. Tednik. Predstave ob 16, 18, 15 in 20.30.

Prodaja vstopnic v obeh kine-matografih od 14 ure dalje.

SLOGA: premiera angl. bary-tega filma »Rideci gusar«. Ted-nik. Predstave ob 16, 18 in 20. Ob 10. uri je matineja istega filma. Prodaja vstopnic za ma-tinejo od 9-10 za popoldanske predstave take od 14. dalje.

OCIA: francoski film »Ulica Estrapade«. Tednik. Predstavi ob 18 in 20. Prodaja vstopnic ob 16. dalje.

L. KINO »TABOR: franc. film »Fanfan Tulipan«. Tednik. Pred-stava ob 20.30 uri.

Danes zadnjikrat!

L. KINO »JLA: Zaprti!

LETNI KINO »BEZIGRAD: fran-coski film »Ulica Estrapade«. Tednik. Predstava ob 20.30. Danes zadnjikrat!

Prodaja vstopnic v obeh letnih kinematografih uro pred pri-četkom predstave.

LJUSKA UNIVERZA SINDIKA-TA DOZ. Mihošičeva 19 pred-vaia ameriški dokumentarni film »Nacisti napadajo« (II. del filma »Zakaj smo se borili«). Predstavi ob 18 in 20. Prodaja vstopnic eno uro pred pričet-kom predstave.

ŠISKA: francoski film »Ulica Estrapade«. In tednik, ob 16, 18 in 20. Prodaja vstopnic ob 15. dalje.

TRIGLAV: ameriški film »Zločin v Nevadi« in tednik. Predstave ob 18 in 20. Prodaja vstopnic ob 15. dalje.

LITOSTROJ: angleški film »Ka-pitanov raj«. ob 20. Prodaja vstopnic eno uro pred pričetkom predstave. Zadnjikrat!

VEVCE: amer. barvni film »Lju-bljana«. ob 18 in 20.30.

SENTVID »SVOBODA: angl. film »Mreža«. ob 18 in 20.

JARSE »INDUPLATI: amer. film »Prva dama Amerike«. ob 20.

ZADOBROVA: amer. film »Will-amsova karabinka«.

DONZALE: amer. film »Samotna cesta«.

KAMNIK: angleški barvni film »Karavane«.

CELJE »UNION: švedski film »Zaradi moje ljubezni«. ob 18 in 20. uri.

CELJE »DOM: belgijski film »Banket hitopavca«. ob 18.15.

CELJE »LETNI: belgijski film »Banket hitopavca«. ob 20.15.

BLED: ameriški barvni film »Ka-ravane«. ob 18 in 20.30.

KRANJ »STORŽIC: angl. barvni film »Važno je imenovati se Ernest«. ob 16, 18 in 20.

KRANJ - LETNI: amer. barvni film »Lidija Bailey«. ob 20.30.

KRANJ »SVOBODA: mehiški film »Rio Escondido«. ob 18 in 20.

JESENICE »RADIO: amer. film »Oženil sem se s čarovnico«. ob 18 in 20.

JESENICE »PLAVZ: amer. barvni film »Trobeta in bobni«. ob 18 in 20.

Sitarska in žimarska zadruga

STREŽIŠČE PRI KRANJU.

1. avgust nam bo naj-svelejši praznik iz zgodovini kranjskega ljudstva!

RUDNIK ALEKSINAC

išče za svojo triletno rudarsko - nadzorniško šolo

3 RUDARSKE INŽENIRJE

ki imajo veselje za pedagoško delo. — Stanovanje preskrbljeno, plača po dogovoru. — Izven službene časa je mogoča zaposelite pri rudniku. — Interesenti naj vlagajo svoje prošnje z življenjepisom na Upravo rudnika v Aleksincu.

Komisija za razpis mesta direktorja OLO Kranj, razpisuje

mesto direktorja

za »Marmor Hotavljev«, industrijo naravnega kamna, Gorenja vas nad Škofjo Loko,

Pogoj: rudarski ali gradbeni inženir s triletno prakso, ali rudarski ali gradbeni tehnik s petletno prakso. Od prosilcev se zahteva komercialna praksa in po možnosti praksa v kamnolomih. — Plača po tarifnem pravilniku. — Prošnja z vsemi potrebnimi dokumenti in življenjepisnimi podatki je vložiti na tajništvo OLO Kraja do 15. avgusta 1954.

Ljudski odbor mestne občine, Kranj

občinski praznik Kranja, krepi samozavest, ponos in patriotizem delovnih ljudi našega mesta!

1. avgust

Manon

GOTOVO STE OPA-ZILI DA SE OKOLI VAS ŠIRI MAMLJIVI DUH MANON NI SAMO O-PERA TEMVEČ TUDI PARFUM. »MANON« JE PARFUM SVEŽINE. »MANON« JE PARFUM MAMLJIVE DIŠAVE.

Saponia PROIZVOD

